

Przedmiot	Wiedza o społeczeństwie
Klasa	Klasa I A
Dział	Dział VI
Temat lekcji	Powtórzenie wiadomości (PRAWO) Pojęcie i geneza praw człowieka część 2

Po powrocie do szkoły piszemy **sprawdzian wiadomości z działu PRAWO.**

Poniżej „**powtórzeniowa**” karta pracy z poprawioną numeracją (na zajęciach już ją częściowo rozwiązywaliśmy) oraz polecenia do tematu **Pojęcie i geneza praw człowieka.**

KARTA POWTÓRZENIOWA

Zad.1 Poszczególnym funkcjom prawa przyporządkuj odpowiedni opis. Literę odpowiadającą konkretnemu opisowi wpisz w odpowiednią rubrykę.

1	Utrzymanie ciągłości historycznej narodu i państwa.	
2	Wymierzanie kar za przestępstwa.	
3	Kształtowanie pozytywnych zachowań, obrona najważniejszych wartości życia społecznego	
4	Utrwalenie ładu społecznego.	
5	Regulacja tworzenia zasad rozdziału dóbr w społeczeństwie.	

FUNKCJA: A) dystrybucyjna, B) kulturotwórcza, C) represyjna, D) regulacji życia społecznego, E) wychowawcza.

Zad. 2. Do zapisów konstytucji dopisz konstytucyjne zasady funkcjonowania sądów w Rzeczypospolitej Polskiej.

I) Art. 176 Postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne. **II)** Art. 178 Sędzia nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów. **III)** Art. 179 Sędziowie są powoływani przez Prezydenta na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony **IV)** Art. 180 Sędziowie są nieusuwalni. **V)** Art. 181 Sędzia nie może być, bez uprzedniej zgody sądu określonego w ustawie pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani pozbawiony wolności. Sędzia nie może być zatrzymany lub aresztowany, z wyjątkiem ujęcia go na gorącym uczynku przestępstwa, jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania.

Zad. 3. Nazwij opisane normy społeczne.

A) o zbiór zasad, które określają co jest dobre, a co złe zgodnie z danym światopoglądem filozoficznym.

B) To norma narzucona przez władzę państwową; to reguła postępowania, która bezpośrednio nakazuje określonym adresatom, aby zachowywali się w określony sposób.

Zad. 4. Scharakteryzuj normy społeczne.

Zad. 5. Do podanych przykładów dopisz normy społeczne:

A) ustępowanie miejsca osobom starszym w autobusie,

B) udział w nabożeństwie,

Zad. 6. Wyjaśnij, co oznaczają poniższe zasady prawa:

A) Lex retro non agit

B) Praesumptio boni viri,

C) Ignorantia iuris nocet

D) Dura lex sed lex

Zad. 7. Wyjaśnij pojęcie vacatio legis.

Zad. 8. Wymienione niżej akty prawne ułóż według hierarchii ważności od najwyższego.

A) ustawa budżetowa, B) zarządzenie wojewody, C) ustawa zasadnicza, D) rozporządzenie ministra.

Zad. 9. Przedstaw w postaci schematu hierarchię aktów prawnych w Polsce.

Zad. 10. Do podanych opisów dopisz nazwę gałęzi prawa.

A) reguluje stosunki społeczne związane z pracą podejmowaną dobrowolnie w celach zarobkowych oraz świadczoną na rzecz pracodawcy B) określa m.in. jakie czyny są zabronione i jakie kary grożą za ich popełnienie.

Zad. 11. Podaj 4 warunki, które musi spełnić osoba chcąc zostać ławnikiem.

- Zad. 12.** Wymień trzy prawa świadka w postępowaniu karnym.
- Zad. 13.** Wymień rodzaje przestępstw przyjmując za kryterium podziału wysokość kary.
- Zad. 14.** Wyjaśnij, co jest warunkiem posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych i co ona oznacza.
- Zad. 15.** Kogo Kodeks Cywilny określa jako osobę fizyczną?
- Zad. 16.** Wyjaśnij, co to jest mediacja sądowa ?
- Zad. 17.** Scharakteryzuj trzy wybrane przez siebie zasady postępowania mediacyjnego.
- Zad. 18.** Wyjaśnij pojęcia: A) intercyza, B) konkordat, c) zachowek .
- Zad. 19.** Zadania *prawda/fałsz*.
- Zad. 20.** Teksty źródłowe.
- Zad. 21.** Analiza danych statystycznych.

Pojęcie i geneza praw człowieka część 2

Poniższą „kartę” możesz wydrukować i uzupełnić lub odpowiedzieć na pytania/rozwiązać zadania nie przepisując poleceń.

Zad. 1. Przeczytaj temat w podręczniku, a następnie uzupełnij zdania.

Wybrane dokumenty ochrony praw człowieka

1. **Karta Narodów Zjednoczonych** – dokument podpisany w A)r. w B)na zakończenie konferencji poświęconej utworzeniu ONZ. Dokument ten traktował przestrzeganie praw człowieka, tak jak praw narodów, jako podstawę pokoju, stabilizacji i dobrobytu.

2. **Powszechna Deklaracja Praw Człowieka** - uchwalona przez (wpisz nazwę organizacji) C)w roku D) Na uchwalenie Deklaracji miały wpływ wydarzenia związane z II w. św. Wyszły wówczas na jaw zbrodnie nazistowskich Niemiec. Uznano ponadto, że istniejąca Karta Narodów Zjednoczonych zbyt ogólnie formułuje prawa człowieka. To pierwszy w miarę kompletny katalog p.cz. Jest jednak tylko wyrażeniem woli i nie zobowiązuje państwa do przestrzegania jej zapisów. Przewodniczącą komisji, która opracowała Deklarację była E)wdowa po prezydencie USA. Deklarację przyjęto bez sprzeciwu; 8 państw wstrzymało się od głosu, m.in. F)G)

3. **Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych i Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych.** Powyższe dokumenty podpisano w roku H) na konferencji ONZ w Nowym Jorku. Oba weszły w życie w 1976 r.

4. **Protokół fakultatywny do MPPOiP**- umożliwia osobom fizycznym zwracanie się ze skargami do Komitetu Praw Człowieka w Genewie.

5. **Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności** (Europejska Konwencja Praw Człowieka). Dokument został uchwalony w roku I) przez (wpisz nazwę organizacji) J)

Zawiera podstawowy katalog praw człowieka, wielokrotnie przez Radę Europy uzupełniany, np.: protokół dodatkowy nr 1 z 1952 r. dotyczący ochrony własności, prawa do nauki i prawa do wolnych wyborów, pr. dodatkowy nr 6 z 1983 r. o zakazie stosowania kary śmierci. Na podstawie przepisów konwencji powołano Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu.

6. **(Europejska) Karta Praw Podstawowych** – dokument uchwalony został w r. 2000 podczas szczytu Rady Europejskiej w Nicei. Obok fundamentalnych praw zawiera regulacje prawne niewystępujące w innych dokumentach. Zakazuje np. K)

7. **Konwencja o Prawach Dziecka** – uchwalona przez L) w r. L)..... Wymienia m.in. prawa do M)

Polska ratyfikowała konwencję w roku N)

Przykłady łamania praw człowieka

8. Krótko opisz organizację: *Amnesty International*.